

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Proprietatea și organul oficial al Asoc. instit. financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Inscris sub Nr. 22/1938 la Tribunalul Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1-3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare cm. Lei 8.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: **Constantin Popp.**

••••••••

Redactor responsabil: **Dr. Mihai Velciu.**

Sumarul:

Producția țării noastre și capitalul. — Timbrul de aviație și operațiunile bancare.

Producția țării noastre și capitalul.

Industria e strâns legată de capital și materii prime. În țara noastră discrepanța între bogățiile naturale care pot furniza materiile prime, și între bogăția de capital, este mai mare ca în alte țări, cum ar fi bunăoară Belgia sau Suedia, pentruca să rămânem la proporții mai potrivite. Este evident, că capitalul e un factor mai mobil decât materiile prime și se pot aduce mai ușor în țară, din care motiv țările cu o producție bogată de materii prime, sunt mai avantajate. Sunt însă excepții și în această privință. În Anglia, vedem că materiile prime vin din toată lumea, aduse de capital, pentruca să fie prelucrate în industria acelei țări.

În timpurile moderne, sub lozinea naționalismului, s'a dezvoltat în mai toate statele o tendință de a forma unități închise economice.

Germania conduce în această privință. Pentru înfăptuirea unei unități închise economice, este necesar, ca materiile prime și capitalul să se întregescă reciproc la fața locului, fără a fi nevoie de

un import din țară străină. România la rândul ei încă a adoptat o asemenea linie de conduită în materie economică. Dacă nu a reușit decât în parte în noua orientare, aceasta e a se atribui lipsei de capitaluri și în a doua linie a unui personal muncitoresc destul de destoinic pentru a fi folosit în diferitele ramuri ale industriei, cari toate cer muncitori de specialitate. Vedem deci și în cazul nostru, că nu este suficient să fii o țară bogată în materii prime. De altfel și bogăția aceasta trebuie menajată și ferită de iredire, întocmai ca altă bogăție, care dacă nu e administrată bine, în curând seacă total.

Astfel avem mai recent, o pildă în industria de petrol, mândria noastră. Petrolul și derivatele formează cca 1/3-a parte din exportul nostru. Toată lumea interesată în această industrie, este azi alarmată de debitul tot mai mic al sondelor. Fenomenul acesta se observă și în alte țări unde se extrage petrol, însă fie prin bogăția mai mare a subsolului, fie prin repartizarea mai rațională a perimetrelor, istovirea arătată mai sus, este mai lentă și e compensată de o prelucrare mai rațională a materialului brut. Lucru care ar trebui să se introducă și în industria noastră de petrol.

Valea Prahovei este regiunea petroliferă cea mai exploatată la noi în țară. În unele locuri de extracțiune, cum e Câmpina spre pildă, sondele formează

o adevărată pădure, și sunt de multe ori numai la o distanță de câțiva metri una de alta. Nu prea este probabil, că sonde așa de apropiate să se alimenteze din diferite straturi de petrol. Ele sug din același izvor, și deoarece concurența le stimulează, fiecare societate caută să exploateze cât mai repede și cât mai mult. Nu e deci mirare că izvorul seacă iute. Din cauza desimei sondelor incendiile se țin lanț, și dacă obține o erupțiune abundentă, tot din cauza aceasta nu se pot face lucrările de captare a țigăii, încât te apucă jalea de risipă ce se face prin scurgerea în Prahova a acestui lichid prețios.

În agricultură, una dintre marile producătoare de materii prime, nevoia unui capital abundent e simțită tot așa de mult. E adevărat, că sunt încă multe regiuni în țara noastră, mai cu seamă în Vechiul Regat, în care solul e încă așa de bogat în humă și nutrimente minerale încât o gunoieră nici nu se cunoaște decât din auzite, ba e chiar dăunătoare. În părțile dincoaci de Munți, situația e mai dificilă. Pământul prelucrat de atâtea secole, e sec și cere o îngrășare fie prin gunoieră naturală al animalelor, fie prin îngrășăminte artificiale. Unde discrepanța între pășune și livezi pe de o parte, și pământul arabil pe de alta este prea mare, acolo gospodarul e silit să treacă la îngrășăminte artificiale, și acestea sunt la noi încă prea scumpe și nici ușor de procurat din motivul transporturilor greoaie.

Tehnica modernă a inventat fel de fel de mașini cu cari pământul se poate prelucra mai bine și mai rațional. Mașini cu cari recolta se poate face mai repede și mai bine. Partea cea mare a acestor mașini ni le furnizează străinătatea și trebuie plătite în valute forte.

Între astfel de împrejurări, un țărăn fără de capital suficient, nu poate susține la un nivel modern gospodăria sa. Grâul său nu va avea preț și situația sa materială va da înapoi.

A treia mare bogăție a solului nostru sunt pădurile. Dacă în genere vorbind, în țara noastră se face o risipă cu materiile prime, risipa aceasta nicăiri nu este așa de evidentă ca în industria forestieră. Dealuri și munți pleșuvi sunt mărturia unei exploatare de jaf. Nicăiri

nu vedem o lucrare serioasă de replanțare a regiunilor devastate. Clima noastră devine tot mai capricioasă și mai puțin favorabilă agriculturii, din lipsa umidității pe care pădurile sunt menite a o aduna și repartiza. Unde privim pe valea Mureșului, Bistriței, Trotușului etc., constatăm că firme străine sunt la lucru pentru a ne săraci. În primul loc sunt Evreii, cari cu o lipsă de scrupul propriu rasei lor, conduc și în privința aceasta.

În industria forestieră fără un capital mare nu se poate face niciun progres. Câte cheltuieli nu trebuie făcute până când ești din fabrica de cherestea prima scândură! Și cine furnizează capitalurile necesare? Tot străinii.

Considerând condițiile naturale date, industria noastră metalurgică ar trebui să fie înfloritoare. Avem cărbuni, fier, aramă etc. Legile pentru încurajarea industriei sunt foarte liberale, și oferă posibilități vaste de afirmare a inițiativei particulare. Cu toate acestea nu e mulțumire în industria astfel creată. Mai toate așa zisele „fabrici“ ale noastre, nu sunt altceva, decât niște ateliere mecanice unde se confecționează aparatul sau unealta respectivă din părțile ei componente, importate din străinătate sub scutul vămiei protecționiste. Nu avem nicio fabrică în care să se producă spre exemplu un motor sau un tun începând de la materialul brut, până la particia cea mai fină necesară funcționării. La ce bun o astfel de industrie?!

Când scriu aceste rânduri, M. S. Regele este în Anglia, și a rostit frumoasa cuvântare de la Guild Hall. Este adevărat, că în țara noastră avem loc pentru toate națiunile, e loc pentru o emulațiune cinstită de muncă și activitate de tot felul, și poate că Englezii vor pricepe rostul vizitei Regelui nostru care a pus pe tapet o chestie așa de naturală pentru un popor de industriași și negustori, ca comerțul și industria țării noastre. După cum am arătat mai sus, meteahna de care sufăr acești doi factori ai economiei noastre naționale e lipsa de capital. Ce ne trebuie nouă de la Englezi, este în primul loc capitalul. Se va zice poate, că dacă vine în țară capital străin, el tot străin rămâne; foloasele le trag deținătorii de titluri din străinătate, deoarece nu e nimeni așa de naiv

să investească undeva un capital fără ca să-și rezerve și dreptul de a-l administra, controla, și la nevoie de a-l retrage dacă așa vor cere interesele sale.

Punctul acesta de vedere trebuie împărtășit de toți aceia cari nu văd în capitalul străin numai un vehicol al economiei noastre, și un mijloc de existență sau chiar îmbogățire personală, ci privind mai adânc în rostul nostru de a fi ca națiune, prefînd ca acel capital să fie și naționalizat.

Sunt multe țări, cum e și Italia, cari fiind relativ sărace în capital, prin înlesniri de tot felul, cum ar fi liberarea de taxe, favoruri la impozite etc., caută să atragă capitalul străin. Lucrul acesta se poate pune în practică în două feluri: sau prin o participare directă la fondări de bănci, întreprinderi comerciale și industriale, unde capitalistul străin ia parte cu munca și controlul său, sau în formă de împrumuturi.

La forma primă o naționalizare pare a fi anevoioasă, deoarece ar implica în sine și contopirea însuși a întreprinzătorului în națiunea pe teritoriul căreia se află uzina sa. În privința aceasta exemplele arată, că de obicei antreprenorul sau capitalistul, după ce și-a făcut avere și a ajuns la limita vârstei unde puterea lui de muncă slăbește, se retrage dela afacere trăind în țara sa natală fără griji, din venitul ce-i asigură capitalul său investit în străinătate. Veniturile acestui capital trec deci granița, și nu numai că sunt pierdute pentru economia națională din care provin, dar capitalurile astfel investite, dacă se concentrează în mâinile numai a câtorva persoane, sau poate chiar numai în mâna unei singure persoane, cum a fost cazul Morgan în Statele Unite, pot deveni o primejdie națională. Primejdia aceasta poate lua multe forme. Capitalul străin poate cumpăra bunăoară presa unei țări, pentru a o pune în serviciul unei propagande străine sau chiar ostile. Poate zădărnici proiecte de importanță covârșitoare pentru apărarea națională, cum ar fi spre pildă înființarea de fabrici de tunuri, avioane etc. Căile pe cari o poate face aceasta sunt multiple: prin cumpărarea brevetelor, prin mituiri, prin urcarea prețului materialelor etc.

Cu mult mai ușoară e naționalizarea capitalului în formă de împrumuturi. Împrumuturile nu cer o participare personală a capitalului la întreprindere, ci cel mult un control temporar. Dacă fiind garanția suficientă a debitorului, urmează ca întreprinderea să fie numai condusă cinstit și abil, ca în decurs de un ciclu de ani împrumutul să fie replătit și întreprinderea să devină de fapt proprietate națională etnică.

Canalizarea împrumuturilor ar putea fi dirijată sau direct de către Stat, sau de bănci, operând în particular ori prin asociare.

De prezent țara noastră este vizitată de comisii germane, engleze, franceze și italiene, cari toate studiază puterea noastră de producțiune și posibilitățile de a intra cu noi în legături comerciale și industriale. Ar fi momentul ca statul și băncile să se folosească de acest prilej, și să facă un pas serios spre aducerea de capitaluri în țară și naționalizarea lor.

E. VANCU.

Timbrul de aviație și operațiunile bancare.

În „Monitorul Oficial” Nr. 238 din 13 Octombrie 1938, a fost publicată Legea pentru modificarea legii fondului național al aviației. Extragem din aceasta lege dispozițiunile cari interesează operațiunile bancare:

Art. 15 după alineatul 6, se adaugă următoarele: „Timbrele duble prevăzute de art. 8 al prezentei legi, nu vor fi considerate ca anulate prin simpla detașare a celor părți, ci vor trebui anulate prin stampilare, înainte de detașare, astfel ca ambele părți să poarte urma aceleiași stampile, continuate și pe cotorul și actul pe care sunt aplicate fiecare din cele două părți. Anularea se poate face și prin semnătură, respectându-se aceleași norme”.

Cap. VII, alineatul 16, „Societățile Comerciale și Industriale de orice fel sunt obligate să emită chitanțe pentru orice primiri de valori din carnetele cu duplicat — sau cotor — numerotate în continuare”.

Alineatul 18, „Notele sau scrisorile de creditare în cont, pentru valoarea cărora nu s’au emis chitanțe anterior, legal timbrate, se vor taxa ca și chitanțele”.

Alineatul 19, „Scrisorile prin care se confirmă primiri de valori, dacă nu s’au emis chitanțe timbrate legal pentru aceste valori, se vor taxa ca și chitanțele”.

(Legea modificatoare a fost publicată în întregime și în „Revista Economică” Nr. 43—44 din 26 Octombrie 1938 pagina 294).

Cum dispozițiunile legale de mai sus în parte sunt inaplicabile în practică la instituțiile bancare, băncile au intervenit printr'un memoriu la Casa Fondului Național al Aviației, pentru explicarea textului legii și scutirea băncilor de anumite formalități. Ca o urmare a memoriului înaintat, Casa Fondului Național al Aviației a dat deciziunea Nr. 22 din 9 Noembrie 1938, de următorul cuprins:

1. Prin cuvintele: „neprezentarea sau neposedarea actelor impuse de prezenta lege, din art. 15, al. 2 al legii fondului național al aviației publicată în „Monitorul Oficial“ Nr. 238 din 13 Octombrie 1938, se înțelege neposedarea sau neprezentarea actelor timbrabile cu timbru de aviație, a căror posedare și păstrare este obligatorie.

2. Fișele și reclamele tipărite anterior datei de 13 Octombrie 1938, având pe dânsese aplicate timbre de aviație, anulate conform deciziunilor C. F. N. A. Nr. 5 și 6/936, pot fi răspândite până la 31 Decembrie 1938. Deasemenea pentru stocurile de reclame deja tipărite se va putea cere dela C. F. N. A. aprobarea plății în numerar.

Anularea timbrelor pe afișele și reclamele tipărite după 13 Octombrie 1938 precum și timbrarea acestora, se va face numai în modul arătat de art. 15, punctul 14—18 legea F. N. A., astfel cum a fost modificat la 13 Octombrie 1938.

3. Dispozițiunile prevăzute la art. 7, Cap. II tabelul anexă din legea publicată în „Monitorul Oficial“ Nr. 238/938, privitoare la transporturile de mărfuri și produse de orice fel se referă numai la transporturi efectuate prin întreprinderile de transport, iar nu și la transporturile efectuate de către industriași sau comercianți prin mijloace de transport proprii.

4. Conform dispozițiilor Cap. VII al legii din 13 Octombrie 1938, societățile comerciale și industriale de orice fel, sunt obligate să emită chitanțe pentru orice primiri de valori.

Prin „valori“ în sensul Cap. VII, alin. 18 se înțeleg: numerar, (bancnote și monede metalice) titluri (rente, obligațiuni, scrisuri, bonuri de tezaur, bonuri de impozite, acțiuni, cupoane etc.): mărfuri de orice fel date în plată sau depuse sau retrase din gaj sau depozite libere. Nu sunt considerate valori în sensul Cap. VII, alin. 18, polițele de asigurare, facturile, ordinele de plată, cambiile, cecurile, conosamentele scrisorilor de trăsură sau a oricăror titluri, transmisibile prin gir.

5. Pentru valorile a căror primire s'a confirmat pe diverse acte, iar chitanța de descărcare trecută pe act s'a timbrat legal cu timbrul de aviație, societățile comerciale și industriale nu sunt obligate să emită chitanțe separate.

6. Adevărurile de primire date pe mandate sau cecuri poștale, nu sunt supuse timbrului de aviație, mandatele și cecurile poștale, fiind impuse ca trimiteri poștale la un timbru fix de 1 Leu.

7. Pentru sumele de bani primite prin mandate, cecuri poștale, precum și pentru sumele primite prin bănci, pentru cari s'a dat chitanță timbrată pe formularele băncilor, societățile comerciale și industriale nu sunt obligate față de legea fondului național al aviației, să emită chitanța.

8. Scrisorile sau notele de creditare pentru mărfuri returnate, pentru rabaturi sau reduceri de preț, pentru mărfurile facturate, dar nelivrate precum și

pentru mărfuri neridicate, trimise contra ramburs, nu sunt supuse timbrului de aviație.

9. Magazinele și depozitele de desfaceri în detaliu ale societăților comerciale și industriale, nu sunt obligate să emită chitanțe pentru sumele încasate de dânsese la vânzările curente.

10. Chitanțele de descărcare, trecute pe diferite acte (facturi etc.), se pot timbra cu timbru simplu.

11. Facturile cu o valoare mai mică de 1000 Lei, se vor timbra în felul următor:

Facturile sub 100— Lei sunt scutite de timbru;

Facturile cu valoarea dela 100 până la 300 Lei, se vor timbra cu timbrul de aviație de 1 Leu;

Facturile cu valoarea dela 300 inclusiv până la 500 Lei, cu 2 Lei aviație;

Facturile cu valoarea dela 500 inclusiv până la 1000 Lei inclusiv, cu 3 Lei aviație;

Iar la facturile cu valori peste 1000 Lei, fracțiunile se vor considera mia întreagă, timbrându-se ca atare cu 3 Lei.

12. Conform Cap. VII, punctul 4, al. 3 al legii din 13 Octombrie 1938, comercianții și industriașii sunt obligați a emite facturi la particulari, numai dacă valoarea operațiunii este mai mare de 5000 Lei.

Totuși, dacă se emit facturi sub această valoare ele vor trebui timbrate conform legii.

13. Prin derogare dela dispozițiunile Cap. VII, alin. 15, chitanțele emise de bănci și instituții de credit, pentru încasări și plăți, pot fi timbrate pe formularele lor, fără a se întrebuița carnetele cu cotor, aplicându-se jumătatea de timbru cu stema țării pe unicat iar cealaltă jumătate pe duplicat, cu obligația ca aceste formulare să fie strânse zilnic cu celelalte piese de cassă în carnetele numerotate în continuare.

14. Emiterea de chitanțe nu este obligatorie pentru cambiile scontate, reescontate sau achitate, la plata cecurilor, la vânzarea titlurilor sau devizelor, pentru bonurile de plăți interne privitor la cheltuielile mărunte ale instituțiunii, la borderourile de plata cupoanelor, sau capitalului ieșit la sorți, la rentele de stat scutite de timbre. Deasemenea emiterea de chitanțe nu e necesară la sumele încasate prin ordonanță de plată dela stat când se face dovada că adevărurile date pe aceste ordonanțe au fost timbrate cu timbrul de aviație progresiv.

Scrisorile bancare de creditare se timbrează cu timbrul progresiv de chitanță numai când sunt emise în executarea unui ordin de viriment.

Nu se timbrează asemenea scrisori dacă virimentul se face dela un cont la alt cont ale aceleiași persoane sau întreprinderi, în aceiași instituție bancară, sau în sedii diferite ale aceleiași instituții.

15. Dispozițiunea prevăzută de art. 15, alin. 13 nu se aplică la chitanțele, borderourile etc., emise din carnetele cu duplicat, timbrele pe acestea urmând să se anuleze prin stampilare, semnături sau parafe.

16. Comisioanele percepute de bănci pentru operațiunile bancare, nu sunt impuse la timbru de aviație.

17. Se acordă păsuire până la 30 Noembrie 1938, pentru completarea timbrului de aviație la actele emise în cursul lunii Octombrie a. c. cât și pentru mărfurile puse în circulație în acest interval, pentru cari timbrul de aviație a fost majorat, sau pentru cari s'a înființat o nouă taxă de timbru de aviație prin legea publicată în „Monitorul Oficial“ Nr. 238 din 13 Octombrie 1938, completarea sau plata taxei de timbru, urmând a se face până la 30 Noembrie 1938 la Banca Națională a

României, pe baza de borderouri sau la C. E. C. cont 301.

Prezenta decizie obligatorie conform art. 30 din Legea pentru fondul național al aviației, se va publica în „Monitorul Oficial“.

* * *

În continuare reproducem în întregime lămuririle privind aplicarea timbrului aviației, date de Asociațiunea Băncilor Române sub Nr. 115 din Noembrie 1938.

„La 13 Octomvrie a. c. s'a publicat în „Monitorul Oficial“ Nr. 238, Decretul-Lege care modifică Legea Fondului Național al Aviației.

Dispozițiunile acestui Decret-Lege cuprindeau indicațiuni cu totul sumare în privința aplicării timbrului de aviație. Pentru a nu crea confuziuni de executare a dispozițiilor legale, Asociațiunea Băncilor Române a înaintat un memoriu Comitetului Casei Fondului Național al Aviației cerând precizuniile pe care le-a solicitat necesare.

Comitetul, luând în considerare întâmpinările făcute de noi, precum și cele făcute de Uniunea Centrală a Industriașilor, a dat Deciziunea Nr. 22 din 9 Noembrie 1938, pe care o reproducem alăturat.

Deși deciziunea, la a cărei redactare au participat și delegații Asociațiunii noastre, cuprinde o enumerare amănunțită a operațiunilor supuse timbrului de aviație, precum și a modului de aplicare a acestui timbru, socotim totuși necesar să arătăm, în cele ce urmează, principalele modificări și completări aduse Legii F. N. A. prin Decretul Lege din 13 Octomvrie a. c., cu precizările făcute de Casa Fondului Național al Aviației prin decizia citată mai sus. Ne vom ocupa bine înțeles numai de dispozițiunile cari interesează instituțiunile de credit, profitând totodată de această ocaziune pentru a aduce lămuriri chiar acolo unde legea nu a fost modificată.

1. Legea obligă societățile comerciale să emită chitanțe din carnete cu cotor, sau duplicate numerotate în continuare. Prin decizia sus zisă s'a admis o derogare în favoarea băncilor. Aceiași derogare pe care Ministerul de Finanțe a admis-o și cu privire la aplicarea timbrului fiscal, tuturor băncilor cari au cerut-o. Și anume băncile au fost scutite de a emite chitanțe dintr'un carnet cu cotor.

Prin consecință, băncile cari întrebuițează pentru operațiunile lor, formulare în serie, sau alte asemenea, sunt în drept să continue întrebuițarea acestor formulare. Este bine înțeles că instituțiunile cari au adoptat sistemul emiterii chitanțelor din carnete cu cotor, sunt în drept, nu sunt obligate să adopte alte formulare.

Decizia impune însă băncilor cari nu întrebuițează carnete cu cotor, obligațiunea de a concentra zilnic toate actele de casă, formând un dosar ale cărui file să fie numerotate în continuare. Se pot eventual constitui două dosare: unul cu actele de casă pentru plăți și altul pentru încasări. În orice caz aceste acte trebuiesc numerotate, fiecare zi începând dela Nr. 1. Operațiunile trebuiesc numerotate în aceeași ordine în care operațiunile sunt trecute în registrul sau foaia de casă.

În decizie, greșit se arată că partea de timbru cu stema țării trebuie aplicată pe unicate, iar cealaltă parte pe duplicat. Conform art. 8, al. 2 din lege, se

aplică pe unicat partea cu efigia Regelui, iar pe duplicat partea cu stema țării. Veți proceda deci conform legii.

2. Legea făcând obligatorie chitanța pentru orice primiri de valori, Comitetul C. F. N. A. a precizat că prin valori trebuie să se înțeleagă:

- a) numerarul (bancnote și monete metalice);
- b) titlurile (rente, obligațiuni, scrisuri, bonuri de tezaur, bonuri de impozite, acțiuni, cupoane, etc.);
- c) mărfurile când sunt date în plată, sau când sunt depuse în gaj sau depozit, ori retrase din gaj sau depozit.

Prin mărfuri date în plată se înțeleg mărfurile cedate unui creditor pentru stingerea unei creanțe, iar nu mărfurile predate cumpărătorului în schimbul prețului.

Nu sunt considerate valori, efectele de comerț transmisibile prin gir și anume: cambiile, biletele la ordin, securile, conosamentele, scrisorile de trăsură, etc., și nici polițele de asigurare, facturile, ordinele de plată, etc.

În consecință, nu este cazul a se elibera chitanță când se primesc asemenea acte, și nici a se timbra cu timbrul aviației sau fiscal, scrisoarea prin care să confirmă primirea lor.

3. Pentru titlurile ce se primesc în gaj, în depozit sau spre vânzare, trebuie eliberate, sau chitanțe sau scrisori de confirmare, întrebuițând în ambele cazuri timbrele speciale de facturi. Duplicatale de chitanță sau copiile scrisorilor de confirmare, purtând părțile de timbru cu stema țării, vor fi concentrate zilnic într'un dosar, ale cărui file vor fi numerotate în continuare.

Pentru titlurile eșite în gaj sau depozit, se va concentra în dosare similare chitanțele luate la ghișeu sau recipisele poștei când este vorba de titluri trimise prin gaj.

4. Pentru mărfurile intrate în gaj, timbrele de chitanță se vor aplica pe scrisoarea de confirmare (partea cu efigia Regelui) și pe duplicatul scrisorii de confirmare (partea cu stema țării), iar duplicatale se vor concentra zilnic în dosare, cu filele numerotate în continuare.

Pentru mărfurile eșite în gaj, se vor timbra procesele verbale, pe care cel ce ridică mărfurile semnează de primirea lor. Și aceste procese-verbale vor fi concentrate zilnic într'un dosar special, cu filele numerotate în continuare. Procesele-verbale nu sunt necesare atunci când primitorul mărfurilor eliberează chitanță.

5. Decizia prevede că „adeverințele de primire date pe mandate sau securi poștale nu sunt supuse timbrului de aviație, mandatele și securile poștale fiind impuse ca trimiteri poștale, la un timbru de 1 Leu.

Nu se vor mai aplica deci timbre de aviație pe mandate și cotoarele acestora, dar se va continua aplicarea timbrelor fiscale de chitanță.

Cecurile poștale însă, nu se vor timbra nici cu timbru fiscal, deoarece fiscul recunoaște că toate cecurile sunt scutite de timbru, chiar și pentru adeverința de primire pusă pe cec în momentul achitării efective.

6. Decizia precizează cazurile când pentru sumele încasate nu se eliberează chitanță:

- a) La scontarea sau reescontarea unui efect; deasemenea la achitarea unui efect de scont, incasso sau gaj. Dar pentru un accont primit de bancă, ea

este obligată să emită chitanță, bineînțeles dacă pentru rest nu s'a liberat un nou efect, pentru că atunci efectul se consideră achitat în întregime;

b) La încasarea unui cec (dar în acest caz se timbrează cecul cu timbrul progresiv de aviație, simplu);

c) La vânzarea unor titluri sau devize, întrucât mențiunea de achitare se pune pe borderoul respectiv, care se timbrează cu timbrul proporțional prevăzut pentru asemenea operațiuni de legea timbrului fiscal, și cu timbrul fix de Lei 2 aviație;

d) La bonurile de plată interne, pentru cheltuielile mărunte. Este însă indiscutabil că bonurile interne de plată sunt netimbrate, indiferent de sumă, întrucât prin asemenea bonuri înțelegem actul de cassă prin care un delegat al băncii ridică dela cassa băncii o sumă pentru a face o plată sau o depunere în numele ei. Această plată sau depunere poate să implice emiterea unui act din partea primitivului (chitanță, factură, etc.), dar poate să nu implice emiterea unui asemenea act. De pildă banca înțelege să cumpere printr'un delegat al său (un om de serviciu) un exemplar din legea timbrului. În acest caz, banca nu este obligată a lua nici o chitanță pentru suma plătită, nici factură pentru volumul cumpărat. Deasemenea dacă suma ridicată din cassa băncii servește, de pildă, la achitarea unor efecte reescontate, ajunse la scadență, nu este cazul ca B. N. R. să emită chitanță sau alt act timbrabil pentru suma ce i se depune în achitarea acelor efecte.

Dacă plata sau depunerea implică emiterea unui act, acel act nu este neapărat timbrabil. De pildă, banca printr'un delegat al său, varsă un impozit la fisc. Fiscul va elibera chitanță netimbrată.

În această ordine de idei, precizăm că toate actele de bancă găsește necesar a pretinde în justificarea cheltuielii pentru care s'a emis bonul de plată, trebuiesc examinate cu atenție dacă implică sau nu o timbrare, și în caz afirmativ, dacă taxa de timbru a fost satisfăcută;

e) La borderourile de plata cupoanelor sau capitalului eșit la sorți, însă numai pentru titlurile scutite de ori ce impozite și taxe prin legea care a autorizat emiterea lor.

Această dispoziție se aplică desigur numai când sumele sunt încasate direct dela banca mandatară a Statului român sau a C. A. M. pentru plata acelor cupoane sau titluri. Dacă însă se recurge și la intermediul unor terțe persoane sau instituții, desigur că chitanțele respective trebuiesc timbrate;

f) La sumele încasate prin ordonanțe de plată emise de autorități, întrucât mențiunea de primire a fost pusă chiar pe ordonanța de plată;

g) La sumele încasate dela bănci, chiar de către societățile comerciale, întrucât se admite ca mențiunea de primire să fie pusă chiar pe formularul băncii respective;

h) La sumele încasate prin mandate poștale și cecuri poștale (preciziune ce nu mai era necesară, deoarece chestiunea dreptului de timbru pentru sume primite pe această cale a mai fost tratată la punctul 6 din decizie);

i) La sumele încasate în baza unui act mai vechi (contract de închiriere, factură, etc.) în care caz se admite ca mențiunea de achitare să se pue chiar pe aceste acte fără a se mai emite chitanță separată.

Se înțelege însă, că toate mențiunile de primire puse pe actele specificate la literile f, g și i, de mai

sus, implică aplicarea timbrelor progresive fiscale și de aviație, ca pentru chitanțe utilizându-se însă timbrele obișnuite, iar nu cele speciale de facturi.

Decizia C. F. N. A. fiind semnată și de reprezentantul Ministerului de Finanțe, se înțelege dela sine că Ministerul de Finanțe recunoaște normele de mai sus ca perfect valabile și pentru satisfacerea taxelor de timbru fiscal cu privire la chitanțe și adeverințe de plată.

Cu alte cuvinte, după normele stabilite de C. F. N. A., nu este cazul să se emită chitanțe, nu se va emite chitanță nici pentru satisfacerea legii timbrului fiscal, iar dacă pe un act se pune progresiv de aviație simplu (nu special de facturi), timbrul fiscal progresiv va fi tot cel simplu.

7. Decretul-Lege mai prevede că „notele sau scrisorile de creditare în cont pentru care nu s'au emis chitanțe anterior, legal timbrate, se vor taxa ca și chitanțele”.

Cum acest text ar fi putut da naștere la nesfârșite discuțiuni, Comitetul C. F. N. A. a precizat că dintre scrisorile bancare de creditare se timbrează numai cele efectuate în executarea unui ordin de viriment. Decizia adaugă, că nu se timbrează asemenea scrisori, dacă virimentul se face dela un cont la alt cont ale aceluiaș client, chiar dacă aceste conturi sunt la sedii diferite ale aceleiași bănci.

Ceea ce a determinat pe autorii decretului-lege să impună timbrarea scrisorilor de creditare emise în executarea unui ordin de viriment, a fost considerentul că virimentul echivalează cu o plată, producând aceleași, efecte juridice. Cu alte cuvinte, s'a urmărit a se taxa faptul juridic, prin taxarea actului care-l constată.

În consecință, când o bancă, în executarea unui ordin de viriment trimite altei bănci o scrisoare de creditare timbrată ca chitanță, banca primitoare nu va putea considera această scrisoare de creditare ca un nou ordin de viriment, și deci nu va timbra ca chitanță scrisoarea de creditare ce ea va trimite clientului beneficiar al sumei creditate.

Dacă s'ar admite teza contrarie, ar însemna ca un simplu viriment de acest fel, să fie taxat de două ori mai mult decât o plată efectivă, ceea ce — fără îndoială — nu a fost intenția legiuitorului. Într'adevăr, dacă ordonatorul virimentului nu ar fi dat ordin de viriment, ci ordin de plată în favoarea altei bănci, pentru contul beneficiarului respectiv, suma ar fi depusă la cassa acelei bănci în schimbul unei chitanțe timbrate ca atare, iar scrisoarea de creditare pe care acea bancă ar fi adresat-o beneficiarului sumei, nu s'ar fi timbrat, deoarece — cum spune legea — pentru acea sumă s'a emis chitanță legal timbrată.

Se vor timbra însă scrisorile de creditare făcute în baza unui cec care a fost stins prin compensație, sau care a fost tras chiar asupra băncii care face scrisoarea de creditare. Nu se va timbra în schimb, scrisorile de creditare pentru sumele virate prin B. N. R. sau prin C. E. C. deoarece B. N. R., timbrează cecurile de viriment cu timbrul de chitanță, iar virimentele prin C. E. C. nu se timbrează decât cu 1 Leu timbru aviație și nici nu se pretinde emiterea de chitanțe pentru sumele primite prin C. E. C.

Se înțelege dela sine că toate scrisorile de creditare de care ne-am ocupat la acest punct, nu se timbrează decât cu timbrul progresiv de aviație (simplu, iar nu de facturi) nu și cu vre-un timbru fiscal.

8. Decrerul-lege prevede că timbrele speciale de facturi (aplicabile și la chitanțe) trebuiesc anulate prin stampilare, înainte de detașare, astfel că ambele părți să poarte aceeași stampilă continuată atât pe color, cât și pe partea detașabilă.

Prin decizie s'a precizat că această condiție este cerută numai pentru chitanțele, borderourile, etc., emise dintr'un carnet cu color.

Cum noi nu emitem nici un act din asemenea carnete, dispoziția din lege nu ne interesează.

9. Noile aliniate 5 și 6 din art. 19 au următorul cuprins :

„Operațiunile comerciale, actele și faptele juridice, intervenite între comercianți, industriași sau particulari și instituțiile publice scutite de art. 22, par. 1 din legea timbrului fiscal, sunt supuse taxelor F. N. A., aceste taxe urmând a fi suportate de particulari“.

„Aceste instituțiuni vor fi obligate, pentru operațiunile de mai sus, să emită acte timbrate (facturi, chitanțe, borderouri, etc.) în toate cazurile în care legea timbrului fiscal obligă pe particulari și comercianți la emiterea acestor acte“.

O dispoziție întrucâtva asemănătoare se găsește și în legea timbrului fiscal, anume la art. 45 care sună astfel :

„Pentru toate actele juridice încheiate de particulari cu statul și instituțiile publice pendinte de el, județul și comuna, taxa de timbru și impozitul proporțional cad în sarcina particularului“.

Ministerul de Finanțe consideră că acest text este aplicabil — per a fortiori — contractelor pe cari un particular le încheie cu o instituție de utilitate publică, scutită, printr'o lege specială, de ori ce impozite și taxe de timbru.

În consecință, pentru contractele încheiate cu instituții de categoria celor de mai sus, băncile ar trebui să suporte taxele de timbru : la depozite, la eventualele credite ce s'ar acorda la chitanțe, etc.

Socotim că în ipoteza în care aveți relațiuni cu instituțiuni din această categorie, rămâne ca fiecare bancă să examineze situația și să aprecieze convenția relațiilor de afaceri. Cu titlul de indicațiune vă putem arăta că unele mari bănci din capitală au convenit cu instituțiunile din categoria arătată să treacă toate aceste taxe și impozite în debitul contului instituției respective, menținând neschimbate celelalte condițiuni de cont.

În ceea ce privește felul de timbrare al operațiunilor cu situația indicată, vă mai dăm și următoarele lămuriri :

În ce privește timbrele fixe sau progresive (timbre de act, nu de fapt juridic), acestea se aplică sau nu, după cum actul emană dela bancă sau dela instituția respectivă. De pildă instituția depune o sumă la bancă, banca emite chitanță timbrată ; dacă însă instituția retrage o sumă din cont, ea eliberează chitanță netimbrată.

Revinem acum la dispozițiile decretului-lege din 13 Octomvrie 1938. Decizia amintită nu aduce nici o precizie în legătură cu acele dispozițiuni, deși Asociațiunea Băncilor Române a cerut lămuriri și în această privință. Singura explicațiune ce am căpătat este că noile aliniate 5 și 6 din art. 19 se referă numai la „operațiunile comerciale“.

Cum codul de comerț consideră operațiunile bancare ca fapte de comerț și întrucât C.F.N.A. ar putea socoti că prin „operațiuni comerciale“ se în-

teleg „fapte de comerț“ privite în mod obiectiv, nu subiectiv, este necesar să se pretindă ca toate acele care emană dela instituțiile publice sau de utilitate publică — în raporturile de ordin bancar ce au cu Dvstră — să fie timbrate cu timbrul de aviație, ca și când ar emana dela un particular. Se va îngriji deci ca ordinele de plată, de acreditiv, de viriment, etc., să fie timbrate cu timbrul fix de aviație de Lei 2, iar chitanțele și cecurile (în momentul achitării) să fie timbrate cu timbrul progresiv de aviație. Se va mai îngriji ca la închiderea trimestrială sau semestrială a contului, valoarea acestor timbre (dacă nu va fost achitată în numerar la efectuarea operației) să intre în compunerea speșelor de cont cu care se debitase contul respectiv.

Se înțelege dela sine că dacă o instituție de utilitate publică nu este scutită de taxele de timbru, fie prin legea timbrului fiscal, fie printr'o lege specială, timbrarea se face după normele obișnuite, adică se aplică atât timbrul de aviație, cât și timbrul fiscal.

10. La art. 15 s'a adăugat un nou alineat potrivit căruia sancțiunile pentru netimbrare sau neanulare a timbrului, în condițiunile legii, se aplică nu numai emitentului, ci și primitivului actului, cât și tuturor celor între care s'a încheiat un raport juridic.

Legea timbrului fiscal, prin art. 78, prevede sancțiuni asemănătoare numai pentru detentorul unei cambii sau unui efect de comerț, iar Comisia Centrală a Timbrului a decis că prin „detentor“ se înțelege nu numai beneficiarul unei cambii, ci și posesorul cu orice titlu al unei cambii, deci și banca detentoare a unui efect spre încasare.

Fără de dispozițiile decretului-lege din 13 Octomvrie a. c., care extinde sancțiunile la detentorii oricăror acte, nu numai ai cambiilor sau efectelor de comerț, vă atragem atențiunea în mod cu totul special asupra consecințelor pe cari primirea în depozit sau spre încasare sau cu orice titlu, a unor acte pentru cari taxele respective de timbru nu au fost satisfăcute, le poate comporta.

Special vă atragem atențiunea asupra unor cazuri întâlnite în materie de „incasso“.

Se trimite spre încasare pretinse cambii sau bilete la ordin, care în cuprinsul lor sunt denumite „trate“ sau „polițe“. Ori după legea cambiei și a biletului la ordin, efectele de acest fel, emise în țară, nu sunt cambii sau bilete la ordin dacă nu conțin denumirea de cambie sau bilet la ordin. Consecințele : dacă un asemenea act este semnat numai de trăgător, actul este un simplu ordin de plată (timbrabil cu Lei 3 fiscal și Lei 2 aviație), dacă este semnat de cel ce va plăti la termenul indicat, actul constituie un act de creanță, timbrabil — numai pe cale de viză, — cu 0,70%. În primul caz girurile puse pe un asemenea act trebuiesc timbrate ca ordin de plată ; în al doilea caz, girurile dacă sunt spre încasare, trebuiesc timbrate (ca ordin de plată, iar dacă sunt pline fără mențiunea spre încasare) trebuiesc timbrate — numai prin viză — ca acte de cesiune, cu 0,60%.

Alt caz : se trimite spre încasare un act sub forma unui cec, purtând această denumire, dar tras asupra unui comerciant care nu exercită comerțul de bancă. Ori, conform legii, cecul nu poate fi tras decât asupra unui bancher. Consecințele : actul în speșă nu este cec, deci nu beneficiază de scutirea de timbru acordată cecului ; el trebuie timbrat ca ordin de plată, și girurile deasemenea trebuiesc timbrate ca ordin de plată.

Sunt în sfârșit alte acte, care poartă denumirea de mandat, bon, etc. sau care nu poartă nicio denumire (simple scrisori) a căror formă și conținut trebuie examinate dela caz la caz. Ca regulă generală, trebuie reținut că dacă actul este semnat de tras, el constituie un act de creanță, iar dacă este semnat numai de trăgător, constituie un ordin de plată.

Dăm aceste indicațiuni pentru a servi ca norme principale în examinarea actelor ce se trimit spre încasarea unei bănci.

11. Prin noul Decret-lege timbrul aviației la facturi a fost majorat dela 2⁰/₁₀₀, la 3⁰/₁₀₀, iar factura a devenit obligatorie pentru toate cumpărările sau executările de lucrări a căror valoare trece de Lei 5.000.—. Se va pretinde deci totdeauna factură în asemenea cazuri timbrată, atât cu timbrul aviației, cât și cu cel fiscal.

12. Noul Decret-Lege a impus și firmele, asimilându-le afișelor.

Taxarea este în raport cu dimensiunile firmei și se găsește în tabelul anexă, la capitolul VIII din lege.

Taxele se socotesc anual (1 Ianuarie—31 Dec.).

Decizia din 9 Noemvrie 1938 a C. F. N. A. nu se ocupă de modalitatea satisfacerii timbrului datorat pentru firme, întrucât consideră că această chestiune a făcut obiectul unei părți din decizia Nr. 5 din 3 Iunie 1936 (publicată în Monitorul Oficial Nr. 129 din 6 Iunie 1936).

Am avut la timp cunoștință de aceea decizie, dar întrucât legea impunea numai afișele, nu și firmele, nu am găsit necesar a vă face vre-o comunicare.

Recentul decret-lege dând însă un suport legal și acelei părți din decizie prin care se reglementa taxarea firmelor, reproducem mai jos dispozițiunile în cauză :

„Pentru firmele de orice fel, pentru afișele așezate la sediul întreprinderilor, precum și pentru afișele și firmele luminoase, timbrul de aviație se va percepe anual și pentru fiecare text în parte, în raport cu dimensiunile afișelor, astfel :

„Beneficiarul firmelor sau al afișelor va înscrie într'un borderou, numele și sediul sau domiciliul său, numărul firmelor sau ale afișelor de mai sus, textul, dimensiunile și data așezării lor. Pe acest borderou va lipi timbre mobile la valoarea arătată de lege și le va anula înscriind în cerneală, pe deasupra lor, data anulării“.

„Aceste borderouri se vor întocmi anual, iar pentru calcularea taxelor cuvenite, anul expiră la 31 Decemvrie, ori care ar fi data când s'a așezat firmele sau afișele“.

„Suprafețele afișelor sau reclamelor prevăzute mai sus se vor determina prin suprafața dreptunghiului ale cărui laturi trec punctele externe ale figurii anunțului“.

La cele de mai sus adăogăm, că nu pot fi considerate firme, pancartele din interiorul localului, purtând simple indicațiuni, precum : Direcțiunea, Cassa, Incasso, etc.

Dacă întâmplător se găsește afișată sau expusă — vre-o reclamă sau publicațiune a vreunei întreprinderi particulare și acea reclamă sau publicațiune nu este legal timbrată se va îndepărta de îndată, cunoscând că potrivit decretului-lege amintit, nu sunt scutite de timbru decât, „afișele de conferințe științifice, publice, cu intrări gratuite, afișe cari cuprind sumarul ziarelor și revistelor cotidiene, precum și manifestele electorale“.

13. Prin decizia din 9 Noemvrie 1938, Comitetul C. F. N. A., stabilește că nu sunt supuse vreunei taxe

de timbru comisioanele percepute de bănci pentru operațiunile lor de bancă.

Comisia Centrală a Timbrului de pe lângă Ministerul Finanțelor, se pronunțase în acelaș sens încă dela 16 Aprilie 1938.

14. Se mai atrage atențiunea asupra modificărilor introduse cu privire la căile de atac împotriva deciziunilor de aprobare a proceselor verbale de contravenție.

După vechiul text, actele de care apelantul înțelege să se servească, puteau fi depuse până în ajunul primului termen. Noul text prevede că aceste acte pot fi depuse cel mai târziu cu trei zile înainte de primul termen.

Se mai arată în noul text la art. 12 că „odată cu introducerea apelului se va alătura și recipisa de depunere a valorii timbrului ce urma să fie aplicat, plus 20% din totalul amenzii aplicate“. O dispoziție similară se află în vechiul text, la art. 11, și a rămas neschimbată la acel articol, astfel că noul text pare să dea numai precizare, de utilitate discutabilă.

Termenul de recurs (30 zile) curge pentru contravenient dela pronunțare, iar pentru C. F. N. A. dela comunicare. Potrivit vechiului text, termenul curgea pentru ambele părți dela pronunțare.

15. Prin decizia amintită, C. F. N. A. a acordat o păsuire până la 30 Noemvrie 1938 pentru satisfacerea taxelor de timbru la „actele emise în cursul lunii Octomvrie a. c.“, pentru care timbrul de aviație a fost majorat, sau pentru care s'a înființat o nouă taxă de timbru de aviație.

Cum decretul-lege a fost publicat în Monitorul Oficial la 13 Octomvrie a. c. și întrucât nu se prevede nicăeri în acel decret că ar avea putere retroactivă pe un anumit interval, este indiscutabil că noile taxe trebuie satisfăcute cu începere dela 13 Octomvrie a. c. Este deasemenea dela sine înțeles, că până la 30 Noemvrie a. c. se poate satisface taxa de timbru în modul prevăzut de aceea decizie (vărsământ la B. N. R. sau C. E. C. pe cale de borderouri) și pentru actele emise după 31 Octomvrie.

În consecință, se va proceda în modul următor :

a) Pentru firme se va satisface taxa de timbru — în condițiunile fixate prin decizia C. F. N. A. Nr. 5 din 3 Iunie 1936, reprodușă mai sus.

Pe borderourile ce se vor întocmi, se vor aplica numai timbrele aferente taxării firmelor iar nu și timbrele de „borderou“.

În prima zi a lunii Ianuarie 1939 se va întocmi un nou borderou și la fel se va proceda și în anii următori ;

b) Pentru actele emise de Dvs., dela 13 Octomvrie a. c. și până la primirea prezentei, se vor întocmi borderouri, de sumele ce se datorează drept timbru de chitanță la scrisorile de creditări taxabile conform celor indicate la punctul 7 din prezenta.

Borderourile vor cuprinde data scrisorii de creditare, numele clientului creditat, suma creditată și valoarea timbrului ce trebuie aplicat. Se va vărsa apoi la B. N. R. suma cuvenită Casei F. N. A. depunând borderoul respectiv, timbrat ca atare.

O copie de pe borderou se va reține.

Se va debita apoi fiecare din clienții respectivi cu suma debursată astfel în contul lor“.

N. R. Suntem la dispoziția cetitorilor pentru orice lămuriri ar mai găsi necesare.